

Celek a jeho zrod

Každý skutečný celek je děním v čase. A protože jakožto celek má počátek a konec, je děním událostným, je událostí. Je třeba se proto tázat po jeho vzniku resp. zrodu. Už starý Seneca věděl, že se nic nezrodí bez jednoty, bez sjednocenosti (Natur. Quest. II, 3.2: „Nihil enim nascitur sine unitate.“). O pouhé hromadě neříkáme, že se zrodila, i když samozřejmě víme, že nějak vznikla. O zrodu něčeho lze mluvit pouze tam, kde něco vzniká zrodem, zrozením, tedy především v případě živých bytostí (avšak asi nikoli pouze v tomto případě; to je třeba ještě vyšetřit). Pro staré Řeky všecko „fysické“ mělo tento charakter, neboť slovo *fysis* bylo odvozeno od sloves *fyein* a *fyesthai*, tedy roditi a roditi se. Musíme se proto pokusit o rozpoznání, kde má takový „celek“ svůj počátek. Tím počátkem nemůže být něco, co není součástí ani složkou onoho celku, nýbrž pouze to, co už je jeho součástí či složkou. Že je nesnadné to vždycky zřetelně rozpoznat, poukazuje pouze k tomu, nakolik jsme my schopni to rozpoznávat, ale nikoli k povaze událostného dění samého.

(Písek, 170927-1.)